

ցել են երկու լուսամուտ․ առաջինը, որ գրան աւելի մօտ էր, պսակ ունի պատկերաքանդակներով զարդարուած, վերին աստիճանի հետաքրքրական․ պսակի կեդրոնում, ուղիղ լուսամուտի ճակատին երկու թեւաւոր եւ սաւառնոց հրեշտակներ բռնել են Յիսուսի, սկաւառակի վերայ քանդակուած մեղալիտներ, աւետարանը ձախ թեւով կրճքին սեղմած, ապա երկու կողմից երեք նման մեղալիտներ շարուած դէպի պսակի ցած իջնող թեւերը, որ առաքեալների դասն է, բոլորն էլ լուսապսակով, ինչպէս եւ Քրիստոսն ու սաւառնոց հրեշտակները:

նայողի ձախ կողմից, քանդակուած է մի ձիււոր, վաղող ձիււ վերայ, աղեղը քաշել է առիւծի կամ վագրի վերայ, պարզ չէ: Ձիււորը հաղել է մինչեւ ծնկները հասնող գօտեւորած բաճկոն, կիսադէմ, գլխարկի ձեւն անորոշ, յետևի կողմից ջարդուած լինելու պատճառով: ջարդուած են մասամբ եւ քիթն ու բերանը: Մասամբ տեղի փոքրութեան եւ մասամբ դուցէ եւ որսը վերաւորուած ցոյց տալու նպատակով, առիւծը հանուած է անբնական: Ընդհակառակը վատ չէ վաղող ձին գեղարուեստական բնականութեամբ, պոչի հանդոյցը սասանեան

Պատկ․ 7

Քրիստոսի եւ առաքեալների ներքնադղեստի վերայից ձգուած է վերնադղեստ, ուշագրութեան արժանի ծալքաւորումներով, ոչ յունա-հռոմէական, այլ արեւելեան ձեւով: Քրիստոս եւ առաքեալները մօրուք ունին, եւ գլխի մազերը ճակատի վերայ հասարակապէս կտրուած եւ վերից վար սանտրուած, կարծես հատ հատ: Պատկերներն էլ մակերեւոյթից շատ քիչ դուրս ընկած, այսինքն հարթաքանդակ: Յիսուսի դէմքի վերին մասը եղծուած է մասամբ, բայց երեւում են մօրուքը եւ ուսերի վերայ թափուած մազերը:

Պսակի հորիզոնական թեւերի վերայ,

արուեստի մէջ ընդունուած ձեւով, երեւում է ձիււ թամբը, սանձը եւ սոչակալը զարդարանքներով: Այս պատկերաքանդակի գլխին գրուած է ՄԱՆՈՒԵՂ ԱՄԱՏՈՒՆԵԱՅ ՏԷՐ, երեք բառից բաղկացած մի թանկարժէք արձանագրութիւն, որ ոչ միայն տաճարի հիմնադիրն է մատնանշում, այլ եւ հայ հնագրութեան ամենահին մնացորդներից մէկն է, Ձ. դարի առաջին կիսից, ինչպէս կը տեսնենք, երբ չենքի ծագման ժամանակը կը պարզենք:*

*Ամբողջը միջին, ուղղանկիւն երկաթագրով․ ուշադրութեան արժանի է, որ ց բոլորքի ձեւով է․ տը փոքր ինչ փչացած է: